

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW, MPVO

Internationaal Beleid

Van

Datum

06 december 2023

Referentie

1472848

Bijlagen

3

Intern OCW afgestemd

IB, PO, VO, MBO, HO&S, WJZ

Interdepartementaal

afgestemd

AZ, BZK, BuZA, Def, EZK, Fin,
IenW, SZW, VWS

Extern OCW afgestemd

Neth-ER, Erasmus+ Nationaal
Agentschap

nota

BNC-fiche 'Europa in beweging -
leermobiliteitsmogelijkheden voor iedereen'

Aanleiding

Op 15 november jl. heeft de Europese Commissie (de Commissie) een aanbeveling over leermobiliteit (Europa in Beweging - leermobiliteitsmogelijkheden voor iedereen) gepubliceerd. Dit voorstel is onderdeel van een breder Vaardigheden en Talent Mobiliteitspakket waarmee de Commissie meer mobiliteit van talent binnen en buiten de EU wil stimuleren. Met deze aanbeveling wil de Commissie leermobiliteit een integraal onderdeel van alle onderwijs- en opleidingstrajecten maken en het aandeel van mobiliteitsmogelijkheden voor mensen met minder leermogelijkheden vergroten.

Conform de afspraken die zijn gemaakt met de Tweede Kamer wordt het kabinetsstandpunt in de vorm van een BNC-fiche met vaste onderdelen ten aanzien van de voorstellen met de Kamer gedeeld. Dit door OCW opgestelde fiche wordt voorafgaand aan de goedkeuring door de Ministerraad (MR) interdepartementaal besproken tijdens het BNC-overleg van 13 december. Voorafgaand vernemen wij graag uw akkoord op de ambtelijke lijn vanuit OCW. Op 19 december wordt het fiche besproken in de Coördinatie Commissie voor Europese Integratie- en Associatieproblemen (CoCo) en ligt het op 22 december in de MR. Verzending aan de Kamer is onder voorbehoud van akkoord in de CoCo en MR. Indien er fundamentele wijzigingen komen, zullen deze opnieuw aan u worden voorgelegd.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de verzending van het fiche in de bijlage naar de Tweede Kamer, d.w.z. na verdere interdepartementale bespreking en vaststelling in de MR.

Kernpunten

- De Raadsaanbeveling maakt onderdeel uit van een breder pakket, met ook een Mededeling over Talentmobiliteit en een Verordening EU Talentenpool (waarbij SZW als penvoerend ministerie optrekt) en een Commissieaanbeveling ter verbetering van de erkenning van beroepskwalificaties (waarbij EZK als penvoerend ministerie fungeert). Voor deze drie voorstellen worden drie separate BNC-fiches opgesteld.
- In de BNC fiche wordt als eerste de achtergrond en inhoud van het voorstel samengevat:

- Met deze aanbeveling wil de Commissie leermobiliteit een integraal onderdeel van alle onderwijs- en opleidingstrajecten maken en het aandeel van mobiliteitsmogelijkheden voor mensen met minder leermogelijkheden vergroten.
- De Raadsaanbeveling stelt nieuwe doelstellingen voor 2030 om leermobiliteit te stimuleren en inclusiever te maken: in het ho moet tegen 2030 het percentage afgestudeerden met leermobiliteitservaring minimaal 25% bedragen, in het mbo minimaal 15% en een streefdoel van 20% dat alle mobiliteitservaringen in het buitenland in alle sectoren door mensen met minder leermogelijkheden worden ondernomen.
- De Commissie presenteert activiteiten die lidstaten zouden kunnen ondernemen om mobiliteit te stimuleren, o.a. door het opstellen van nationale actieplannen. Ook stelt de Commissie voor hoe zij lidstaten hierbij kan ondersteunen. Deze activiteiten bouwen voornamelijk voort op bestaande trajecten rondom financiering, kennisvergaring en kennisuitwisseling.
- Het voorstel heeft ook twee bijlagen waarbij mobiliteit van leraren en leerlingplaatsen (*apprentices*) specifieke aandacht krijgen.
- Hierna wordt in het fiche het relevante Nederlandse beleid beschreven.
 - Nederland onderstreept de positieve invloed van internationalisering en erkent dat er een toegevoegde waarde is voor onderwijsdeelnemers, docenten, jeugd-, sport- en onderwijsinstellingen, de samenleving en de (kennis)economie.
 - Nederland benadrukt het belang van balans in mobiliteit, n.a.v. de *Kamerbrief over de beheersing internationale studentenstromen in het hoger onderwijs van 21 april 2023*.
 - Ook wordt er gerefereerd aan de Nederlandse position paper over leermobiliteit dat met de Kamer is gedeeld in de voorbereidingsfase van dit voorstel. In dit paper werd er o.a. gepleit voor meer balans in de mobiliteit, het belang van inclusieve maatregelen en een voorstel om nationale actieplannen op te stellen.
- Vervolgens wordt de voorgestelde Nederlandse positie beschreven.
 - In het BNC-fiche wordt er een positieve beoordeling weergegeven, met enkele kanttekeningen.
 - Er wordt benadrukt dat er alleen gebalanceerde mobiliteit gerealiseerd kan worden als er een actieve houding is binnen de EU.
 - Het kabinet ziet net als de Commissie inclusie en het bevorderen van gelijke kansen als een essentieel onderdeel van mobiliteit.
 - Het kabinet is sceptisch over de drie voorgestelde streefcijfers als er geen extra financiële middelen beschikbaar zijn onder het huidige Meerjarig Financieel Kader (MFK). Het ho streefcijfer lijkt haalbaar, maar een verdubbeling van mobiliteit in het mbo zonder extra financiële middelen is onhaalbaar zonder extra financiële

middelen, bijvoorbeeld vanuit Erasmus+. Tenslotte zijn er methodologische belemmeringen bij het halen van 20% mobiliteit van onderwijsdeelnemers met minder leerkansen. De definitie is te breed en er zijn AVG-gevoeligheden bij mogelijke rapportageverplichtingen.

- Het opstellen van nationale actieplannen zal lidstaten helpen om een strategische aanpak op te stellen om gebalanceerde mobiliteit te stimuleren.
- Het is positief dat er aandacht besteed wordt aan leraren en leerlingplaatsen. Er is echter onvoldoende aandacht voor de complexiteit van het lerarentekort in de voorstellen van de Commissie.
- Het kabinet is positief over het brede aantal activiteiten die lidstaten kunnen ondernemen om mobiliteit te bevorderen, maar enkele aanbevelingen (bijv. rondom taalvaardigheden) worden te dwingend geformuleerd.

Toelichting

- Aard van het instrument: De Raadsaanbeveling is niet juridisch bindend, maar de definitieve tekst zal worden aangenomen door de Raad en zal daarmee politiek commitment vragen dat sterker is dan in het geval van Raadsconclusies op initiatief van een Voorzitterschap. Daarom is het van belang dat de definitieve tekst zoveel mogelijk in lijn is met het Nederlandse beleid.
- Proces fiche:
 - Dit fiche is opgesteld in samenwerking met directies PO, VO, MBO, HO&S (allen OCW). Er is ook rekening gehouden met input die is ontvangen vanuit het veld (Neth-ER en het Nationaal Agentschap Erasmus+). Ook is het interdepartementaal afgestemd.
 - De inhoud is gecontroleerd door juristen van WJZ, door DG Control (OCW) op financiële consequenties en is getoetst op regeldruk.
 - Het fiche dient 11 december a.s. om 12 uur aangeleverd te worden bij BZ en zal op 13 december besproken worden in de BNC-vergadering.
 - Na akkoord van de BNC zal het fiche doorgeleid worden naar de CoCo van 19 december en de MR van 22 december.
 - Na akkoord van de MR zal het fiche worden aangeboden aan de Tweede Kamer.
- Krachtenveld: De onderhandelingen in het onderwijscomité zijn nog niet begonnen. Vanuit informele contacten met andere lidstaten wordt er geconstateerd dat er over het algemeen een positieve houding is over de inhoud van deze aanbeveling. Wel leven er o.a. vragen over de voorgestelde kwantitatieve doelstellingen (streefcijfers) en letten meerdere lidstaten scherp op de nationale bevoegdheid. Lidstaten zullen ook kritische

Datum
6 december 2023

vragen stellen over het proces rondom het opstellen van actieplannen om administratieve lasten te verminderen.

- Besluitvormingsprocessen EU: Het voorstel zal 8 december tijdens het Onderwijscomité gepresenteerd worden en vervolgens onder het aankomend Belgisch Voorzitterschap onderhandeld worden. Na de onderhandelingen in het onderwijscomité wordt de Raadsaanbeveling in de Raad voor onderwijs, jeugd, cultuur en sport vastgesteld op een nader te bepalen datum.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

- Geen.